

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ БИХ ЗА 2021. ГОДИНУ

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
KANCELARIJA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 03-16-1-954/22

Сарајево, јул 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	4
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	4
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	9
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ.....	10
1.	КРИТЕРИЈУМИ	10
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	10
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	12
4.	БУЏЕТ	14
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	15
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	15
5.1.1.	Бруто плате	15
5.1.2.	Ауторски хонорари	16
5.2.	Преглед прихода и примитака.....	16
5.3.	Биланс стања	17
5.3.1.	Средства	17
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	18
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	19
8.	КОМЕНТАРИ	19
	ПРИЛОЗИ	20

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за акредитовање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институт)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Института приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Института у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Скретање пажње²

Не изражавајући резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на следеће:

- *На терет расхода за 2021. годину су евидентирани издаци по уговорима за ауторске хонораре у износу од 58.869 КМ из 2020. године, док дио издатака који се односи на 2021. годину, у износу од 62.778 КМ, није евидентиран у периоду ком припада (тачка 5.1.2 Извјештаја).*

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Института је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени

² Параграф којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а које су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важне за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај параграф се назива још и 'истицање питања'.

да обезбиједи основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.

- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење с резервом

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Института за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, осим за наведено у параграфу *Основ за мишљење с резервом*, активности, финансијске трансакције и информације Института за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критерији за дату ревизију.

Основ за мишљење с резервом

Као што је наведено у Извјештају:

- 1) *Запошљавање у 2021. години није вршено уз досљедну примјену одредби Закона о раду у институцијама БиХ (тачка 6. Извјештаја).*

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Института у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Института је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Института, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима

који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 1.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено је седам препорука. Од наведеног броја, једна препорука се односи на ревизију финансијских извјештаја, док је пет препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима. Једна препорука се односи и на финансијске извјештаје и на усклађеност.

Од укупног броја датих препорука, три препоруке се односе на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ³	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.	Систем интерних контрола		●	●	
2.	3.	Систем интерних контрола		●	●	
3.	3.	Систем интерних контрола		●	●	
4.	4.	Буџет		●		●
5.	5.1.2.	Ауторски хонорари	●			●
6.	5.3.1.	Средства		●	●	
7.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●		●

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

³ Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину⁴
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Института за 2020. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје са скретањем пажње на начин евидентирања издатака по основу уговора о ауторским хонорарима и усаглашавање потраживања, те позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Институт је поступио у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестио нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

⁴ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

✓ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✗ нереализоване препоруке, Ⓜ препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Потребно је да Институт успостави једнообразне евиденције о доласку запослених на посао.	Институт је успоставио једнообразне евиденције о доласку запослених на посао.	✓
2.	Неопходно је унаприједити интерне контроле у процесу употребе возила и обезбиједити евиденције на основу којих се може потврдити намјенско коришћење возила.	Институт је унаприједио интерне контроле у процесу употребе возила, што укључује и успоставу детаљније евиденције о дневном коришћењу службених возила.	✓
3.	Потребно је да Институт приликом планирања средстава користи расположиве податке из уговора о закупу простора и из кадровске евиденције.	Приликом планирања средстава користили су се расположиви подаци из уговора о закупу, међутим, планирање појединих накнада (отпремнина) није вршено на основу података из кадровске евиденције.	●
4.	Потребно је да Институт обезбиједи координацију између служби и правовремено реагује и планира реализацију активности за које није имао податке приликом планирања буџета, притом поштујући утврђене процедуре за реструктурисање расхода.	Институт још увијек није обезбиједио координацију између служби у циљу правовременог реаговања и планирања реализације активности за које није имао податке приликом планирања буџета.	✗
5.	Институт је дужан да евидентирање издатака по основу ауторских хонорара изврши у периоду ком припадају, а да евентуална недостајућа средства обезбиједи правовременим предузимањем активности на реструктурисању у оквиру расположивог буџета.	Институт ни у 2021. години није вршио евидентирање издатака по основу ауторских хонорара у периоду ком припадају.	✗
6.	Институт је дужан да исплату издатака у оквиру ауторских хонорара врши на основу потпуне документације, као и да се придржава одредби из прописа којим је регулисана исплата накнаде за коришћење властитог возила.	Институт је исплату издатака у оквиру ауторских хонорара вршио на основу потпуне документације.	✓
7.	Институт је обавезан да потраживања исказана у помоћној и главној књизи потврди слањем извода отворених ставки или директним сравњењем са купцима.	Институт је извршио верификацију исказаних потраживања слањем извода отворених ставки у којима купци, навођењем стања у својим пословним књигама, потврђују или оспоравају стање исказано код Института.	●
8.	Неопходно је да Институт размотри начин ангажовања запослених путем уговора о раду на одређено вријеме, водећи рачуна да због таквог ангажовања елиминира ризике да број запослених на неодређено вријеме буде већи од законом одобреног броја.	Институт је и у току 2021. године наставио праксу запошљавања лица на одређено вријеме, те је за једно лице, због дужине трајања рада у континуитету, уговор о раду на одређено преведен у уговор о раду на неодређено вријеме.	✗

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
1.	Попис потраживања је извршен на основу аналитичког прегледа потраживања од купаца који по износу одговара подацима у главној књизи. Код пописа сталних средстава је констатовано да још увијек има средстава код којих недостају инвентурне ознаке или су исте нечитке (2019. година).	Приликом оцјене извршеног пописа сталних средстава за 2021. годину утврдили смо да средства посједују инвентурне ознаке.	

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предмет даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институт је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Организација и руковођење: Унутрашња организација и начин рада Института утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији из 2018. године, којим су систематизована мјеста за 28 извршилаца.

Институције Босне и Херцеговине су биле у обавези да до краја априла 2014. године ускладе правилнике о унутрашњој организацији с одредбама Одлуке о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине⁵ и Одлуке о разврставању

Правилник о унутрашњој организацији Института није усклађен с одлукама Савјета министара БиХ које су у примјени од 2013. године.

радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине⁶. Институт је, након што су надлежне институције доставиле мишљења, у децембру 2020. године доставио Савјету министара БиХ Приједлог правилника о унутрашњој организацији. У марту 2021. године Институт је обавијештен да се достављени приједлог неће разматрати док не буде именовано ново руководство. Након именовања новог руководства Институт је у септембру 2021. године упутио Савјету министара БиХ обавијест о повлачењу приједлога правилника о унутрашњој организацији из разлога даље дораде. У јануару 2022. године је формирана Радна група за израду новог приједлога правилника о унутрашњој организацији. Међутим, у вријеме сачињавања (мај 2022. године) овог Извјештаја нису биле окончане активности на изради новог приједлога правилника о унутрашњој организацији.

⁵ Службени гласник БиХ, број 30/13

⁶ Службени гласник БиХ, број 30/13, 67/15 и 51/18

ПРЕПОРУКА 1

Институт је дужан да убрза активности на доношењу Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Института у складу с важећим одлукама Савјета министара БиХ.

Институтом руководи директор именован на мандатни период од пет година, почев од 02.08.2021. године⁷. Током 2021. године овом именовању је претходило рјешење о разрјешењу директора Института са 30.07.2021. године. Директор има једног замјеника којег је именовао Савјет министара БиХ на мандатни период од пет година, такође почев од 02.08.2021. године.

Функционисање система интерних контрола: Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Институту које се односе на:

- Планирање појединих накнада није вршено на основу података из кадровске службе (отпремнина), што је за посљедицу имало потребу за реструктурисањем расхода унутар одобреног буџета.
- Рјешење о накнади за одвојени живот и трошкове смјештаја, као и одлуке о упућивању директора Института на службени пут и путне налоге директора, потписивао је лично директор, и поред чињенице да је у Институту попуњено радно мјесто замјеника директора. Осим тога, таквим поступањем се онемогућава провођење контролних активности.
- Приликом исплате стимулације недостају захтјеви, које су потписала непосредно надређена лица, који би претходили доношењу рјешења о исплати новчане награде.

ПРЕПОРУКА 2

Институт треба да приликом планирања појединих накнада користи расположиве податке из кадровске евиденције.

ПРЕПОРУКА 3

Потребно је да Институт у потпуности примјењује одредбе интерних аката којим је регулисано питање одобравања и потписивања документације директора Института.

Финансијско управљање и контрола: Институт је успоставио основне поставке система финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁸, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Институт је сачинио попис и мапирање пословних процеса, идентификовао и процијенио ризике те израдио регистар ризика. Половином 2021. године сачињен је Акциони план за успостављање и унапређење финансијског управљања и контроле у Институту за 2021. годину. Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2021. годину је сачињен и благовремено достављен Централној хармонизацијској јединици Министарства

⁷ Службени гласник БиХ, број 20/21

⁸ Службени гласник БиХ, бр: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

финансија и трезора БиХ. У циљу даљег унапређења система финансијског управљања и контроле, Институт је извршио измјене одређених подзаконских аката (правилници, упутства, процедуре).

Интерна ревизија: У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁹ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁰, за обављање интерне ревизије у Институту надлежна је Јединица интерне ревизије у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ. Годишњим планом интерне ревизије за 2021. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2021-2023. година, Јединица интерне ревизије планирала је да обави ревизију управљања људским ресурсима у Институту. Утврђено је да иста није обављена крајем 2021. године, те да је пролонгирана за почетак 2022. године.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременом финансирању¹¹ користећи као основ одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹², Институту су одобрена средства у укупном износу од 1.054.000 КМ (текући издаци 1.049.000 КМ и капитални издаци 5.000 КМ).

Институту су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 1.054.000 КМ. Од укупног износа, 5.000 КМ се односи на капиталне издатке који су у условима привременог финансирања реструктурисани на текуће издатке. Укупна реализација средстава одобрених на основу одлука о привременом финансирању у 2021. години износи 1.045.694 КМ.

Институт је извршио измјену структуре расхода унутар одобреног буџета на основу два реструктурисања расхода буџета, која је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ 18.11. и 28.12.2021. године. Укупан износ реструктурисања износио је 28.850 КМ, с тим да је у првом захтјеву тражено повећање средстава на појединим економским категоријама, за које је у другом реструктурисању тражено смањење средстава. Због тога укупан износ реструктурисања не одражава износе који су тражени кроз реструктурисање.

Имајући у виду датуме подношења захтјева за реструктурисање, чињеницу да се поједине економске категорије у једном захтјеву за реструктурисање повећавају у другом се исте умањују, да су потенцијалне обавезе требале и морале да буду познате у моменту достављања претходног захтјева, може се констатовати да нису предузете адекватне активности на унапређењу процедура планирања и праћења извршења буџета.

⁹ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 49/12 и 69/12

¹¹ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹² Службени гласник БиХ, број 46/20

ПРЕПОРУКА 4

Потребно је да Институт унаприједи процедуре планирања и праћења извршења буџета, односно да успостави одговарајуће интерне финансијске контроле наведених поступака у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине како би се потребне активности проводиле правовремено и избјегло учестало преструктурисање расхода.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институт је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје може се констатовати да је Институт, поштујући Правилник о финансијском извјештавању, сачинио забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и детаљна образложења структуре расхода и издатака по свим ставкама одобреним у привременом финансирању према буџету за 2020. годину.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.045.694 КМ, што је за 8.306 КМ мање у односу на расходе одобрене буџетом за 2020. годину.

Значајни расходи односе се на: бруто плате (622.710 КМ), накнаде трошкова запослених (95.138 КМ), унајмљивање имовине (101.088 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (88.152 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 622.710 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 366.256 КМ, а порези и доприноси 256.454 КМ. Бруто плате и накнаде су за 37.742 КМ веће у односу на претходну годину што је проузроковано примјеном Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда¹³, те попуњавањем упражњеног радног мјеста вишег стручног сарадника по основу уговора о раду на одређено вријеме.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Институту био је 21.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: У 2021. години Институт је наставио са примјеном Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда те је у виши унутрашњи платни разред распоређено осам запослених, од чега четири запослена у први унутрашњи платни разред, а четири у други унутрашњи платни разред. Критеријуми за напредовање су биле оцјене рада.

¹³ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

5.1.2. Ауторски хонорари

Издаци по основу уговора о ауторским хонорарима у 2021. години су реализовани у нето износу од 74.574 КМ. Планирани буџет за ове намјене износио је 74.895 КМ. Издаци се односе на исплате накнаде утврђене у правилима Института и осталих трошкова ангажованим спољним сарадницима. Институт ангажује спољне сараднике за обављање послова из области акредитације, на основу огласа о избору спољних сарадника објављеног на интернет страници Института и пријаве коју потенцијални кандидати достављају у Институт.

Поступцима ревизије констатовали смо да је у 2021. години извршен обрачун и исплата накнада по основу уговора о ауторским хонорарима за послове обављене у 2020. години у укупном износу од 58.869 КМ. Такође смо утврдили да су у 2021. години извршени послови по основу уговора о ауторским хонорарима чији је нето износ 62.778 КМ и који нису приказани у издацима за 2021. годину, због недостатка средстава узрокованог привременим финансирањем институција БиХ.

Институт је у децембру 2021. године упутио захтјев за одобравање средстава из текуће буџетске резерве за који је добио позитивна мишљења надлежних институција, међутим, наведени захтјев није био уврштен на дневни ред сједнице Савјета министара БиХ.

ПРЕПОРУКА 5

Институт је дужан да евидентирање издатака по основу ауторских хонорара изврши у периоду којем припадају, те да у сарадњи с надлежним институцијама изнађе рјешење и обезбједи недостајућа новчана средства за ове намјене.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 649.316 КМ, што је за 153.243 КМ више у односу на приходе и примитке планиране у 2020. години.

Значајни приходи односе се на: властите приходе од пружања услуга (637.045 КМ), приходе од захтјева, молби, приједлога, пријава и других поднесака (1.840 КМ), приходе од рефундације боловања из ранијих година (10.407 КМ) и остале приходе (24 КМ).

Властити приходи Института исказују се у Главној књизи након наплате потраживања на жиро рачун Министарства финансија и трезора БиХ и упаривања кроз модул потраживања који врши Институт. Евидентирани износ властитих прихода се односи на наплаћене приходе за које је кроз модул потраживања извршено упаривање са евидентираним рачунима.

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 219.409 КМ. Укупне обавезе с изворима средстава исказане су у износу од 292.321 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (198.353 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (21.056 КМ), обавезе према запосленима (57.254 КМ) и краткорочна разграничења (199.170 КМ).

Институт је извршио попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Пописом нису констатоване значајније неправилности и недостаци.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1. Средства

Краткорочна потраживања исказана су у Главној књизи трезора у износу од 198.353 КМ, што је у односу на претходну годину износ већи за 50.428 КМ. Евидентирани износ краткорочних потраживања се највећим дијелом односи на потраживања од правних лица за обављене услуге из надлежности Института у износу од 199.170 КМ.

Поступцима ревизије смо констатовали да износ потраживања од купаца, евидентиран у главној књизи у износу од 199.170 КМ, одговара износу потраживања који је исказан у помоћној књизи за потраживања (помоћна књига за унос података у ИСФУ систем-модул АР).

Институт је у марту 2021. године послао пет опомена купцима, на основу којих је до окончања завршне ревизије за 2021. годину од једног купца извршена наплата потраживања.

Констатовали смо да је у вријеме сачињавања овог Извјештаја стање потраживања од купаца у Институту износило 25.135 КМ, што је за 174.035 КМ мањи износ од стања исказаног на 31.12.2021. године.

Проведеном ревизијом краткорочних потраживања, поново смо уочили недостатке у правовременом сачињавању и евидентирању фактура и предрачуна, без адекватног повезивања података у засебно успостављеним помоћним књигама, с циљем поузданијег праћења фактурисаних услуга Института. Такође смо констатовали да: књига излазних фактура не садржи податке на основу којих се на једноставан начин може утврдити да ли су све фактуре унесене у помоћну евиденцију за потраживања, поред броја рачуна није уписан системски број из модула потраживања, књига није закључена на крају године, нити је исказан укупан збир свих издатих рачуна, као додатни поступак за контролу свеобухватности унесених података у помоћну евиденцију.

ПРЕПОРУКА 6

Институт треба да обезбиједи адекватан начин обиљежавања рачуна и њихово евидентирање у књизи излазних рачуна, у циљу поузданијег праћења фактурисаних услуга и сравњења с купцима.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Институту је одобрен 21 запослени. На 31.12.2021. године, Институт је имао 20 запослених, од чега је 18 запослено на неодређено, а двоје на одређено вријеме¹⁴. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 28 радних мјеста.

Са 31.12.2021. године није било новог запошљавања на неодређено вријеме. За једног државног службеника извршено је унапређење на позицију за један степен више путем интерног огласа.

У Институту је у 2021. години престао радни однос за двоје запослених, због стицања услова за старосну пензију и споразумног престанка радног односа.

Институт је извршио оцјењивање државних службеника и запосленика. Извјештаје о оцјењивању државних службеника благовремено је проследио Агенцији за државну службу БиХ.

Поступцима ревизије утврђено је следеће:

Пријем запослених на одређено вријеме: У Институту су током 2021. године ангажована два лица путем уговора о раду на одређено вријеме. Од тога, један државни службеник је био ангажован на одређено вријеме до три мјесеца уз сагласност Агенције за државну службу БиХ.

У другом случају, Институт је у периоду од 03.06.2019. до 03.06.2021. године закључио више тромјесечних уговора о раду на одређено вријеме без прекида радног односа са запослеником на радном мјесту референт-специјалист за финансијске послове. Уговори су закључени на основу члана 16. став 3. Закона о раду у институцијама БиХ, којим је прописана могућност закључивања уговора без провођења конкурсне процедуре у случају изненадног одсуства запосленика. У конкретном случају се ради о замјени запосленика који је дуже вријеме био одсутан због болести.

Како је Институт 07.06.2021. године с наведеним запослеником обновио уговор о раду на одређено вријеме на период од три мјесеца, руководство Института је омогућило наведеном лицу да стекне услове за закључење уговора о раду на неодређено вријеме по члану 16. став 4. Закона о раду у институцијама БиХ, односно омогућило је да наведено лице ради дуже од двије године без прекида радног односа дуже од пет дана. С наведеним лицем 08.02.2022. године закључен је уговор о раду на неодређено вријеме.

У Извјештају за 2020. годину Канцеларија за ревизију је указала Институту на могуће посљедице таквог поступања, међутим, с наведеном праксом се наставило и у 2021. години, што је довело до пријема лица у стални радни однос у Институту без конкурсне процедуре предвиђене Законом.

ПРЕПОРУКА 7

Институт је дужан приликом пријема запослених поступати у складу с одредбама Закона о раду у институцијама БиХ, поштујући принцип транспарентности.

¹⁴ Подаци из Обрасца 4.1. финансијских извјештаја за 2021. годину

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институт је донио План јавних набавки за 2021. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама¹⁵. За сваки поступак јавне набавке, одлуком директора, формирана је комисија која проводи поступке јавних набавки. Институт је у 2021. години поступак јавне набавке роба и услуга вршио путем директног споразума. Према презентованим подацима¹⁶ закључена су четири директна споразума, укупне вриједности 17.798 КМ без ПДВ-а.

На основу прегледаног узорка проведених поступака за које су закључени уговори за набавку канцеларијског материјала (5.897 КМ без ПДВ-а), набавку горива (5.110 КМ без ПДВ-а) те набавку услуга превоза (6.000 КМ без ПДВ-а) нису уочене значајније неправилности и недостаци.

8. КОМЕНТАРИ

Институт у остављеном року није доставио коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Институту за 2021. годину обавили су: Невена Бугарин - виши ревизор (вођа тима), Осман Паћука - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Аднан Мухаремагић – ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Невена Бугарин, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Муневера Бафтић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 39/14

¹⁶ Извјештај о укупном броју поступака и укупној вриједности додијељених уговора/оквирних споразума по врсти поступка и предмету набавке

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Институт за акредитовање БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	1.049.000	5.000	1.054.000	1.045.694	99
Бруто плате и накнаде	634.000	-10.800	623.200	622.710	100
Накнаде трошкова запослених	88.000	8.870	96.870	95.138	98
Путни трошкови	76.000	10.050	86.050	81.115	94
Издаци телефонских и поштанских услуга	15.000	900	15.900	15.863	100
Издаци за енергију и комуналне услуге	20.000	-1.000	19.000	18.588	98
Набавка материјала	11.000	-700	10.300	10.070	98
Издаци за услуге превоза и горива	9.000	-1.500	7.500	7.453	99
Унајмљивање имовине и опреме	102.000	-900	101.100	101.088	100
Издаци за текуће одржавање	5.000	-1.500	3.500	3.436	98
Издаци за осигурање	3.000	-900	2.100	2.081	99
Уговорене и друге посебне услуге	86.000	2.480	88.480	88.152	100
2. Капитални издаци	5.000	-5.000	0	0	
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	5.000	-5.000	0	0	
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	1.054.000	0	1.054.000	1.045.694	99
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно (4+5+6+7)	1.054.000	0	1.054.000	1.045.694	99

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 02.03.2022. године.

Директор:
Дражан Приморац

Биланс стања на 31.12.2021. године

Институт за акредитовање БиХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Процент (2/3*100)
1	2	3	4
1.Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	198.353	153.487	129
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	198.353	153.487	129
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	21.056	31.838	66
Стална средства	272.460	270.286	101
Исправка вриједности	251.405	238.448	105
Неотписана вриједност сталних средстава	21.056	31.838	66
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	219.409	185.325	118

3. Краткорочне обавезе и разграничења	271.265	247.995	109
Краткорочне текуће обавезе	14.841	42.089	35
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	57.254	57.980	99
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	199.170	147.925	135
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	21.056	31.838	66
Извори средстава	21.056	31.838	66
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	292.321	279.833	104
------------------------------	----------------	----------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 02.03. 2022. године.

Директор:
Дражан Приморац

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Институт за акредитовање БиХ

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	503.000	0	503.000	649.316	129
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	503.000	0	503.000	649.316	129
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	0	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	503.000	0	503.000	649.316	129

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 02.03.2022. године.

Директор:
Дражан Приморац

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Института за акредитовање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Института.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 17.03.2022. године

Директор

Дражан Приморац